

دعای خداحافظی با ماه رمضان امام صادق

اولین مطلبی که در ملحقات بیان می شود، دعای وداعی است که در ماه مبارک رمضان می خوانیم: شیخ کلینی رضوان الله علیه در کتاب کافی روایت کرده از ابو بصیر از حضرت صادق علیه السلام این دعا را برای وداع ماه رمضان

اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

ای خدا تو خود در کتابی که نازل کردی فرمودی ماه رمضان آن ماهی است که در آن قرآن نازل شده

وَ هَذَا شَهْرُ رَمَضَانَ وَ قَدْ تَصَرَّمْتُ فَاسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ كَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ

و این شهر مبارک رمضان به پایان رسید پس از تو درخواست می کنم به حق ذات بزرگوار کریمت و به حق کلمات تامه خاصانت

إِنْ كَانَ بَقِيَ عَلَيَّ ذَنْبٌ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدُ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَاسِمَنِي بِهِ

که اگر تا اکنون بر من گناهی باقی است که هنوز نبخشیده‌ای و اراده عذاب و رنج مرا به آن گناه داری

أَنْ لَا يَطْلُعَ فَجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ إِلَّا وَ قَدْ غَفَرْتَهُ لِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای خدا آن گناه را پیش از آنکه صبح این شب آخر رمضان طلوع کند و این ماه تمام به پایان رسد کرم کن و از آن گناه درگذر ای مهربانترین مهربانان عالم

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بِمَحَامِدِكَ كُلِّهَا وَأَوْلِيهَا وَ آخِرُهَا مَا قُلْتَ لِنَفْسِكَ مِنْهَا

ای خدا تو را ستایش می کنم به جمیع صفات کمالت از اول تا به آخر آنچه را تو خود در ستایش خویش فرموده‌ای

وَ مَا قَالَ الْخَلَائِقُ الْحَامِدُونَ الْمُجْتَهِدُونَ الْمَعْدُودُونَ (الْمُعَدَّدُونَ) الْمُؤَفَّرُونَ (الْمُؤَثَّرُونَ) ذِكْرَكَ وَ الشُّكْرَ لَكَ

و آنچه خلایقی که با کمال جهد و توجه پس به حمد و ستایشت و با تعظیم به ذکر و شکر می پردازند

الَّذِينَ أَعْنَتَهُمْ عَلَى آدَاءِ حَقِّكَ مِنْ أَصْنَافِ خَلْقِكَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ

یعنی آن کسانی که تو آنان را بر اداء حق بندگیت یاری کردی از انواع خلق از ملائکه مقرب

و النَّبِيِّينَ وَ الْمُرْسَلِينَ وَ اصْنَافِ النَّاطِقِينَ وَ الْمُسَبِّحِينَ لَكَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ

و پیمبران و رسولان و اصناف ناطقین به ذکر و تسبیح گویان حضرتت تمام عالمیان به همه این حمدها تو را ستایش می‌کنیم

عَلَىٰ أَنْكَ بَلَّغْتَنَا شَهْرَ رَمَضَانَ وَ عَلَيْنَا مِنْ نِعْمِكَ وَ عِنْدَنَا مِنْ قِسْمِكَ وَ إِحْسَانِكَ وَ تَطَاهُرِ امْتِنَانِكَ

که تو ما را به این ماه رمضان رسانیدی در حالی که نعمتهایت بر ما وافر و نزد ما از قسمت روزیت و کرم و احسان و امتنانت متظاهر بود

فَبِذَلِكَ لَكَ مُنْتَهَى الْحَمْدِ الْخَالِدِ الدَّائِمِ الرَّأكِدِ الْمُخَلَّدِ السَّرْمَدِ

پس در مقابل این نعمتها تو را حمد کنیم ستایش شایسته در منتهای حد حمدی همیشگی و بر دوام و ثبات و مخلص و سرمدی

الَّذِي لَا يَنْفَدُ طَوْلَ الْأَبَدِ جَلَّ ثَنَاؤُكَ أَعْنَتْنَا عَلَيْهِ

که طول ابدیت آن حمد را پایان ندهد ای خدا ثنای تو بزرگ است تو ما را یاری کردی بر اداء وظیفه این ماه شریف

حَتَّىٰ قَضَيْتَ عَنَّا صِيَامَهُ وَ قِيَامَهُ مِنْ صَلَاةٍ وَ مَا كَانَ مِنَّا فِيهِ مِنْ بَرٍّ أَوْ شُكْرٍ أَوْ ذِكْرٍ

تا آنکه روزه آن و اقامه نماز و آنچه از اعمال خیر و شکر و ذکر تو کردیم تو از ما ادا فرمودی

اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْهُ مِنَّا بِأَحْسَنِ قَبُولِكَ وَ تَجَاوَزْكَ وَ عَفْوِكَ وَ صَفْحِكَ وَ عَفْرَانِكَ وَ حَقِيقَةَ رِضْوَانِكَ

پروردگارا پس تو از کرم اعمال خیر ما را بحد کامل بپذیر و مقبول درگاہت بگردان و از ما بکرمت درگذر و ما را مشمول عفو و ملاحظت و

آمرزش خود و حقیقت خوشنودی خویش قرار ده

حَتَّىٰ تُظْفِرَنَا (تُظْفِرَنَا) فِيهِ بِكُلِّ خَيْرٍ مَطْلُوبٍ وَ جَزِيلٍ عَطَاءٍ مَوْهُوبٍ

تا ما را در این ماه فیروز و موفق بر هر کار نیکوی مطلوب و عطای بزرگ موهبت گردانی

و تُوَقِّينَا فِيهِ مِنْ كُلِّ مَرْهُوبٍ أَوْ بَلَاءٍ مَجْلُوبٍ أَوْ ذَنْبٍ مَكْسُوبٍ

و هم از کرم از هر چه مخوف و ترسناک است و هر بلا که بسوی ما می‌کشند و هر گناه که به عمل آریم ما را از آن محفوظ دار

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعَظِيمٍ مَا سَأَلْتُكَ بِهِ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ مِنْ كَرِيمٍ أَسْمَائِكَ وَ جَمِيلٍ ثَنَائِكَ وَ خَاصَّةٍ دُعَائِكَ

ای خدا از تو درخواست می‌کنم به عظیم امری که احدی از خلقت درخواست کنند از اسماء کریم و ثنای جمیل و دعای خاص تو

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

که نخست درود فرستی بر محمد و آل محمد (ع)

وَ أَنْ تَجْعَلَ شَهْرَنَا هَذَا أَكْبَرًا مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ مَرَّةً عَلَيْنَا مُنْذُ أَنْزَلْتَنَا إِلَى الدُّنْيَا بَرَكَهً فِي عِصْمَةِ دِينِي وَ خَلَاصٍ نَفْسِي

و این ماه رمضان ما را بزرگترین و با برکت‌ترین ماه مبارکی قرار ده که از هنگامی که ما را به دار دنیا آوردی تا کنون بر ما گذشته است
هم از جهت حفظ دین و خلاص و نجات جانم

وَ قَضَاءِ حَوَائِجِي وَ تَشَفُّعِي فِي مَسَائِلِي وَ تَمَامِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ وَ صَرْفِ الشُّؤْمِ عَنِّي وَ لِبَاسِ الْعَافِيَةِ لِي فِيهِ

و هم از جهت برآمدن حاجت‌هایم و مرا تو خود شفیع باش در مسئله‌هایم از درگناهت و اعطای نعمت کامل و برطرف شدن بدیها از من و پوشیدن لباس بیخوش و عافیت برایم در این ماه شریف

وَ أَنْ تَجْعَلَنِي بِرَحْمَتِكَ مِمَّنْ خَرْتُ (خُرْتُ) (ادَّخَرْتُ) لَهُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَ جَعَلْتَهَا لَهُ خَيْرًا مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ

و هم در این ماه از لطف و رحمتت مرا از آنان قرار ده که ثواب لیلۃ القدر را که بهتر در اجر از هزار ماه است بر آنها اختیار و ذخیره کرده‌ای

فِي أَكْبَرِ الْأَجْرِ وَ كَرَامَةِ الدُّخْرِ وَ حُسْنِ الشُّكْرِ وَ طَوْلِ الْعُمْرِ وَ دَوَامِ الْيُسْرِ

و هم ذخیره‌های پر بهای دیگر و شکرگزاری نیکو و طول عمر و آسایش دائم

اللَّهُمَّ وَ أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ وَ طَوْلِكَ وَ عَفْوِكَ وَ نِعْمَائِكَ وَ جَلَالِكَ وَ قَدِيمِ إِحْسَانِكَ وَ اُمْتِنَانِكَ

ای خدا و از تو سؤال می‌کنم به حق رحمت واسعه و احسان و عفو و بخشش نعمت‌هایت و به حق جلال و عظمت عطاء و احسان قدیم ازلیت

أَنْ لَا تَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا لِشَهْرِ رَمَضَانَ حَتَّى تَبْلُغَنَا مِنْ قَابِلٍ عَلَى أَحْسَنِ حَالٍ

که این رمضان را آخر عهد عمر من با ماه مبارک رمضان قرار ندهی تا در سال آتیه هم بر بهترین حال مرا نایل سازی به ثواب ماه مبارک

وَ تُعَرِّفْنِي هَيْلَةَ مَعَ النَّاطِرِينَ إِلَيْهِ وَ الْمُعْتَرِفِينَ (وَ الْمُتَعَرِّفِينَ) لَهُ فِي أَعْفَى عَافِيَتِكَ وَ أَنْعَمِ نِعْمَتِكَ

و هلال ماه رمضان را بمن نشان دهی با سایر مؤمنانی که بنظاره ماه شب اول پرداخته و مقر و معترف باحترام این ماهند در حالی که در عافیت و آسایش کامل باشم و بهترین نعمتها

وَ أَوْسَعِ رَحْمَتِكَ وَ أَجْزَلِ قِسْمِكَ يَا رَبِّي الَّذِي لَيْسَ لِي رَبٌّ غَيْرُهُ

و وسیعترین رحمت و عظیم‌تر قسمت ای پروردگار من که جز تو مرا پروردگاری نیست

لَا يَكُونُ هَذَا الْوَدَاعُ مِنِّي لَهُ وَدَاعٌ فَنَاءٍ وَ لَا آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِلِقَاءِ حَتَّى تُرِيَنِيهِ مِنْ قَابِلٍ

این وداعی که با ماه رمضان کردم وداع فنا و مرگ و آخرین عهد ملاقاتم با ماه مبارک رمضان نباشد تا آنکه به من در سال آتیه باز ماه رمضان را بنمایی

فِي أَوْسَعِ النِّعَمِ وَ أَفْضَلِ الرَّجَاءِ وَ أَنَا لَكَ عَلَى أَحْسَنِ الْوَفَاءِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

در حالی که در وسیعترین نعمت باشم و بهترین امید و با تو در بهترین عهد وفاداری باشم البته تو مستجاب کننده دعای خلقی

اللَّهُمَّ اسْمَعْ دُعَائِي وَ ارْحَمْ تَضَرُّعِي وَ تَذَلُّلِي لَكَ وَ اسْتِكَانَتِي وَ تَوَكُّلِي عَلَيْكَ

ای خدا دعای مرا اجابت کن و به تضرع و زاریم ترحم فرما و بر ذلت و خواریم و اعتماد و توکلم بر حضرتت رحم آر

وَأَنَا لَكَ مُسَلِّمٌ لَا أَرْجُو نَجَاحاً وَلَا مُعَافَاةً وَلَا تَشْرِيفاً وَلَا تَبْلِيغاً إِلَّا بِكَ وَ مِنْكَ

و من تسلیم فرمان توام و امید نجات و رستگاری و سلامت و شرافت و نیل به مقصد جز به حضرتت و از درگاه کرمت ندارم

وَأَمُنُّ عَلَى جَلِّ تَنَاوُكَ وَ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ بِتَبْلِيغِي شَهْرَ رَمَضَانَ

و بر من منت گذار ای خدایی که ثنایت بزرگ و نامهای مبارکت مقدس است و عمر مرا تا به رمضان دیگر برسان

وَأَنَا مُعَافَى مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ وَ مَحْدُورٍ وَ مِنْ جَمِيعِ الْبَوَاقِ

در حالی که مرا سلامتی و آسایش از هر امر ناگوار و ترسناک و عافیت از هر سختی و بلاء عطا فرما

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَعَانَنَا عَلَى صِيَامِ هَذَا الشَّهْرِ وَ قِيَامِهِ حَتَّى بَلَغَنِي آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ

شکر و ستایش خدای را که ما را برای روزه این ماه شریف یاری فرمود و بر قیام نماز تا آخرین ليله ماه مبارک مرا نایل گردانید.